

1-2026 Standardbrev og kurs tilpasset nytt regelverk

Forslagsstiller

Samfunnskomiteen/sekretariatet

Målsetting for prosjektet

Prosjektet skal hjelpe kommunene med å bruke nye og eksisterende bestemmelser overfor innbyggerne på en hensiktsmessig måte. Gjennom standardbrev og brosjyrer skal prosjektet bidra til å sikre god språklig, pedagogisk og juridisk kommunikasjon med innbyggerne. Standardbrevene skal være egnet for å effektivisere kommunenes arbeid og hindre saksbehandlingsfeil.

Bakgrunn

01.01.2026 iverksettes ny lov om kommunale vass- og avløpsanlegg. Loven regulerer abonnentenes plikt til å vedlikeholde sine ledninger og installasjoner og bruke tjenesten på en måte som ikke vanskeliggjør kommunens plikt til å levere tjenesten. Når det er sannsynlig at en abonnent ikke overholder plikten, kan kommunen kreve opplysninger, undersøkelser, tilgang til eiendommen og pålegge retting. Kommunen kan også rette feilen selv, dersom eieren ikke gjør det selv og fastsette tvangsmulkt.

Den 1. januar 2026 iverksettes en ny bestemmelse i forurensningsloven § 22a som gir en egen hjemmel for å kreve at abonnenter frakobler overvannet fra det kommunale anlegget og eventuelt også å sørge for å håndtere det på egen eiendom.

En ny veiledning fra Norsk Vann om tilknytningsplikt viser at det er behov for å endre kommunenes praksis for å kreve tilknytning av bygninger som har en kommunal hovedledning over nærliggende areal. I tillegg inneholder avløpsdirektivet en ny bestemmelse om tilknytningsplikt som etter all sannsynlighet vil bli implementert i forurensningsloven/plan- og bygningsloven.

De øvrige standardbrevene er over 10 år gamle og det er behov for å gå gjennom dem både juridisk, språklig og pedagogisk.

Innhold

Prosjektet skal vurdere behovet for å revidere standardbrevene som er publisert på va-jus.no med særlig fokus på de nye bestemmelsene i lov om kommunale vass- og avløpsanlegg, den nye bestemmelsen i forurensningsloven § 22a om frakobling av overvann og tilpasning til Norsk Vanns nye veiledning om tilknytningsplikt. Prosjektet skal i tillegg gå gjennom øvrige standardbrev og brosjyrer som er publisert på va-jus.no, og revidere disse der det er juridisk, språklig eller pedagogisk behov.

I prosjektet skal det utformes standardbrev med tilhørende veiledning. Standardbrevene skal ha søkelys på å være juridisk korrekte, og være utformet i klart språk. Brevene skal enkelt kunne overføres til kommunenes egne maler. I tillegg skal det i prosjektet utformes to digitale kurs. Det ene skal inneholde en praktisk gjennomgang av de nye bestemmelsene i vass- og avløpsanleggslova og forurensningsloven § 22a, det andre en gjennomgang av bestemmelsene om tilknytningsplikt.

Rapportering og produksjon

Prosjektet skal resultere i:

- Standardbrev med tilhørende veiledning for saksbehandlingen (sjekklister e.l.)
- Digitalt kurs om det nye regelverket i vass- og avløpsanleggslova og forurensningsloven § 22a
- Presentasjon på juss-konferansen

Styringsgruppen skal vektlegge om riktige formidlingsløsninger er valgt i sin første gjennomgang av prosjektbeskrivelsen. Det kan derfor bli endringer i foreslåtte resultat og produksjon.

Gjennomføring

- Prosjektleder og styringsgruppa går gjennom og eventuelt justerer prosjektbeskrivelsen (e-post eller møte)

- Oppstartsmøte mellom styringsgruppe, rådgiver og prosjektleder for å drøfte nærmere hvordan
- prosjektet best skal løses, herunder antall møter og møteplan
- Innhente nødvendig grunnlagsinformasjon for å besvare oppgaven
- Utarbeide forslag til materiell
- Gjennomføre workshop med styrings- og referansegruppe for drøfting av leveransen
- Revidere materialet
- Gjennomføre høring av revidert forslag i styrings- og referansegruppen
- Utarbeide endelig leveranse
- Avholde avslutningsmøte mellom styringsgruppe og rådgiver for å behandle endelig leveranse og avtale videre oppfølging
- Markedsføre og implementere resultatene

Prioriteringskriterier

Ved prioriteringen av prosjektforslagene blir det lagt vekt på om prosjektet møter fastsatte prioriteringskriterier. Det betyr at man må svare opp for hvilke(t) kriterium/kriterier prosjektet innfrir. Til informasjon og hjelp under utarbeidelse av prosjektbeskrivelsen er prioriteringskriteriene i sin helhet gjengitt på siste side.

Organisering/deltakere

Prosjektet styres av en styringsgruppe med 5 representanter fra Norsk Vanns medlemmer, som er oppnevnt av Norsk Vanns samfunnskomité. Det forventes at styringsgruppe og rådgiver møtes minst tre ganger (oppstartsmøte, workshop, avsluttende møte) og at øvrig kommunikasjon er per mail/tlf. Oppstartsmøtet mellom rådgiver, styringsgruppe og prosjektleder skal foregå fysisk.

Styringsgruppen vil foreslå deltakere i en referansegruppe fra Norsk Vanns medlemmer, eventuelt supplert med ekstern kompetanse. Referansegruppen blir invitert til en digital workshop og til å gi innspill til rapporten.

Norsk Vanns sekretariat vil ivareta prosjektadministrasjon, trykking/markedsføring mv.

Kostnader/finansiering

Prosjektkostnader er anslått til kr 650 000 og skal i sin helhet finansieres av Norsk Vann prosjekt. Prosjektet har følgende budsjettposter:

<i>Kostnader</i>	
Faglig utredning og rapportering	500 000
Møter styrings-/referansegrupper	10 000
Trykking og formidling	30 000
Prosjektadministrasjon	100 000
Uforutsett	10 000-
Totalt	650 000

<i>Finansiering</i>	
Norsk Vann prosjekt	650 000
Ekstern	
Totalt	650 000

Posten «Faglig utredning og rapportering» angir maks. ramme for utredningsarbeidet, herunder timekostnader, reisekostnader, møter og ev. biomkostninger.

Tidsplan

Ønsket oppstart av prosjektet er så snart finansiering og administrative forhold er avklart. Rapporteringsdato fastsettes når litteraturstudie er gjennomført og prosjektplanen er utarbeidet. Forventes å kunne publiseres fortløpende og sluttføres i løpet av 2027 på norsk vann.no sin juss-side.

Markedsføring

I hvert enkelt prosjekt skal det vurderes hvordan prosjektresultatene best kan presenteres for å nå frem til målgruppen. Ovenfor er det utarbeidet en liste med ulike alternativer som forslagsstiller skal vurdere. I tillegg til beskrivelsen av rapportering og produksjon skal følgende utarbeides av rådgiver i prosjektet

- Korte og enkle presentasjoner av prosjektresultatene/prosjektene for bruk på norskvann.no og for bruk internt i kommuner og andre organisasjoner. Dette kan være 1) kort power point 2) kort videosnutt hvor rådgiver presenterer prosjektet.
- Artikkel til Vannspeilet
- Artikler til aktuelle fagtidsskrifter som VANN, Kommunal Rapport, tidsskriftet til til NKF eller andre

Elin Riise., 25.09.2025 (sist oppdatert dato)

Prioriteringskriterier

Kriterier	
1) Er prosjektet i samsvar med strategiplanen?	Ja
2) Er prosjektet innenfor en av følgende projektkategorier: a) tekniske veiledninger/rapporter, b) forvaltningsveiledninger/-rapporter eller c) strategiske prosjekter/utredningsprosjekter	b)
3) Er prosjektet egnet til å løse utfordringer for ulike medlemskategorier?	Ja, alle kommunestørrelser
4) Fører prosjektet til utvikling av nye veiledninger/verktøy?	Ja, standardbrev og brosjyrer
5) Er prosjektet tilstrekkelig stort til å gi et tilfredsstillende resultat?	ja
6) Er det sannsynlig med økonomiske bidrag fra eksterne miljøer til prosjektet?	nei
7) Er det sannsynlig at bevilgningen vil være utløsende for eksterne FoUI-prosjekter og -midler?	nei

Direktørens forslag til prioritering for 2026:

Gjennomføres i 2026. Kurs og utarbeidelse av reviderte standardbrev utfra nye bestemmelsene i vass- og avløpsanleggslova og forurensningsloven, vil være svært nyttig for kommunene.

Innspill i høringsrunden

Samfunnskomiteen:

Samfunnskomiteen mener disse verktøyene gir god hjelp til kommunene, som både bidrar til effektivisering og til å unngå feil i saksbehandlingen. Komiteen mener prosjektet bør prioriteres gjennomført i 2026

Avløpskomiteén:

Støtter direktørens forslag til prioritering.

Vannkomiteén:

Komiteen støtter direktørens forslag til prioritering. Revidering og vedlikehold av standardbrevene etter at dette prosjektet er gjennomført kan/bør dekkes av A1. Viktig med like maler.

Andre innspill

Direktørens innstilling til styret:

Gjennomføres i 2026.